

mere relevante. Eleverne vil opleve en større grad af objektivitet og „retfærdighed“, når de er vidende om, at lærerens vurdering støtter sig på interne prøver.

Der kræves en stor indsats fra lærernes side og fra forskningens side, hvis de interne prøver skal kunne spille den rolle i skolens daglige arbejde, som her er skitseret. Der er to hovedgrupper af interne prøver. *De standardiserede standpunktsprøver* hviler på en indsamling af et omfattende, repræsentativt materiale for hele landet. En påfølgende analyse af statistisk art kan resultere i normer, der kan anvendes til en vurdering af, hvor god en præstation er i sammenligning med et landsgennemsnit. Konstruktion af disse prøver kræver en stor forskningsmæssig indsats, hvis prøverne skal være tilstrækkelig gyldige og pålidelige. Det er på den anden side ikke nogen krævende opgave for læreren at anvende disse prøver. De standardiserede prøver har særlig betydning ved bedømmelse af færdighedsfag. De i Danmark foreliggende standardiserede prøver må betegnes som stort set forældede og ikke tilstrækkeligt dækkende til de opgaver, som må løses ved hjælp af interne prøver, hvis alle eksterne prøver falder bort.

De lærerkonstruerede prøver anvendes fortrinsvis, hvor læreren vil undersøge elevernes udbytte af en periodes undervisning. Disse prøver må konstrueres med omhu, idet de helst skal dække et så stort område af undervisningsstoffet som muligt, ligesom de skal give mulighed for en differentiering, der tillader, at en hensigtsmæssig information kan hentes fra prøverne til gavn for elever og lærere. Det kræver en ikke ringe viden hos læreren med hensyn til testteknik og måleproblematik, hvis de lærerkonstruerede prøver skal tjene deres formål på bedste måde. Disse prøver finder deres største anvendelse i orienteringsfag, litteratur og i det hele taget på de undervisningsområder, hvor elever og lærere står relativt frit med hensyn til, hvilket stof de ønsker at arbejde med.

Den afsluttende evaluering. Dette spørgsmål kan spaltes op i to problemstillinger: Hvorfra skaffes materialet til denne evaluering? og hvorledes sikres eleven mod vilkårlighed i udtalelsen?

De interne prøver kan også her være en

støtte for læreren, når hun skal skrive udtalelser i det enkelte fag eller fagområde. Dog må det være klart, at prøveresultaterne her må anvendes på en anden måde end i det daglige arbejde. Som tidligere nævnt må læreren her have sin opmærksomhed lige så meget rettet mod den proces, som afspejles i rækken af prøveresultater, som mod det endelige produkt. Det ville være et misbrug af de interne prøver, hvis man lod sidst afholdte prøve spille en afgørende rolle i den afsluttende evaluering. Læreren må i sin udtalelse primært lade sig lede af sit almindelige indtryk af eleven, men i en vis udstrækning støtte sin opfattelse på den fortløbende evalueringens resultater og forløb. Det skal i denne forbindelse ikke skjules, at de interne prøver kan misbruges, hvis de anvendes i en helt anden ånd end den, der udtrykkes med ordene: et tilbud om hjælp til den enkelte elev.

Med hensyn til elevens sikring mod vilkårlighed i udtalelserne kan det ikke med rette hævdes, at de interne prøver her skulle udgøre nogen garanti. Anvendelse af interne prøver vil formentlig nedsætte antallet af vilkårlige udtalelser, men de yder ikke den garanti, som eleven må have et vist krav på. Det er vanskeligt at se, hvordan man kan undgå en eller anden form for appelinstant. En sådan kan formentlig udformes på flere måder, men det er nødvendigt at træffe sådanne arrangementer, at eksamensglade arbejdsgivere ikke kan misbruge appelinstanten. Det ville nok føles som en nogenlunde naturlig procedure, hvis en elev — måske også dennes forældre — kunne klage over en udtalelse, hvis de fandt den uretfærdig. Eleven kunne derefter tilbydes en samtale eller en prøve hos en fagkonsulent, der dækker det område, som klagen omfatter. Derefter kunne eleven forsynes med en udtalelse fra fagkonsulenten, og denne udtalelse kunne indgå i det afgangsbrev, som eleven har modtaget fra skolen. Hvis afgangsbrevet er indrettet således, at udtalelserne for de enkelte fag eller fagområder er løse blade, kan eleven, når hun søger arbejde, medbringe de for det pågældende arbejde relevante udtalelser.

De interne prøver kan have betydning på to områder i skolens arbejde udover de allerede skitserede.

Forældrene skal i henhold til lovforslaget